

OBSAH

Úvod	15
PÁR SLOV O HISTORII MUZIKOTERAPIE	17
Pravěk	17
Starověk	18
Středověk	19
Renesance a novověk	20
17. a 18. století	20
19. a 20. století	20
Současnost	21
TEORETICKÁ ČÁST – PŘÍPRAVA A VEDENÍ LEKCE	24
Příprava	24
Volba tématu	24
Úvodní kolečko a kolující pozdrav	24
Náladoměr	25
Rozehřívací fáze	25
Koncentrace	25
Hlavní činnost	25
Umění improvizovat	26
Doznění a sdílení (reflexe)	26
Závěr lekce	27
Některá upozornění a práva hráčů (klientů, žáků atd.)	28
Společenské konvence	28
Dramatické konvence	28
Konvence v terapii	28
Právo nevědět	29
Vážné se vždy nerovná cenné	29
Hra = svoboda	29
Spory a konflikty	29
Hodnocení a atmosféra ve skupině	30
Vztahy ve skupině	30
Vztahy s kolegy	31
Překážky práce	31

TERAPIE, PEDAGOGIKA A JEJICH HRANICE	33
Muzikoterapie ve speciální pedagogice.....	34
Prostor a vybavení (ideální představa).....	34
Oblečení a obutí.....	35
Význam použitých ikon	36
1. HRY S RYTMEM	39
<i>Marcela</i>	40
Rytmické hry v kruhu	42
Tleskání	42
Dialogy tleskáním	43
Dupání v kruhu I	44
Dupání v kruhu II	45
Kroky za zády.....	46
Ťukání.....	46
Hra na tělo.....	47
Bubnování	48
Lavina rytmu.....	48
Rytmus nálady	48
Bubnujeme svá témata	49
Hledání společného rytmu.....	49
Dialog dvou bubnů	50
Tep srdce.....	50
Na výdrž	51
Akcentovaný rytmus	51
Rytmy a činnosti	52
Pohybová improvizace.....	52
Indiánský rituál	53
Rituály	54
Rytmické hádanky	54
Africká cvičení v kruhu.....	55
„Bubnování na pusu“	55
Melodický scat.....	56
Hry s rytmem a pohybem	56
Červení a Bílí	56
Krysař	57
Natřásání se	57
Některé figury pohybu	58

Houpání	60
Máslostroj	60
Hra ruky	61
Na houslaře	62
Upozornit na sebe	63
Na dirigenty.....	64
Na vláčky.....	64
Putovní plyšák.....	65
Tajný dirigent (zpěvák).....	66
Dva kruhy	66
Rytmus a řeč	67
<i>Hry s říkačkami</i>	67
<i>Říkačky s předem danými pohyby</i>	67
Ráček.....	67
Ramsese	68
Ta naše bába	70
Třesky plesky	70
Říkačky v kruhu.....	71
Říkačky a improvizace	72
Texty říkaček.....	72
Hana – Hana, Jan – Jan	74
Rytmus slov a vět.....	75
Rýmovánky	75
Čtyřverší	76
Rýmy na jména	76
Ano – ne	77
Hra na vlaky.....	77
Dostihy.....	78
Na zvuk továrny.....	78
2. HRY S PŘEDMĚTY A NÁSTROJI.....	79
<i>Pepa</i>	80
Hudební nástroje.....	81
Hry s Orffovými nástroji.....	81
Orffovy nástroje	82
Jednodušší formy hry	82
Opaky	82
Dialogy nástrojů	83

Hra s výměnou	84
Hrajeme poslepu	84
Na zadané téma	85
Chvilé setkání.....	86
Elementární nástroje	87
Na zvuky a tóny	87
Pokličková kapela	87
Hrajeme na hřeben	88
Zvonivý závěs	88
Skleničkofon	89
Chřestidla	89
Škrabky.....	90
Na dva majáky	90
3. IMPROVIZACE POHYBEM NA HUDBU	91
<i>Amuzikální Anička</i>	<i>92</i>
Pár metodických poznámek.....	93
<i>Jak začít s pohybovou improvizací.....</i>	<i>93</i>
<i>Jak si pomáhat.....</i>	<i>93</i>
<i>Jakou hudbu zvolit</i>	<i>93</i>
Improvizace pohybem na hudbu	94
Improvizovaný tanec.....	94
Jsme modrá	95
Chůze v různém prostředí	95
Chůze různých typů.....	96
Z lehu do pohybu a zpět.....	96
Hry se šátkem	97
Hemžení.....	98
Tančící ruce	98
Tančíme svoji náladu	99
Na dervíše.....	99
Roztančená zrcadla	100
V jeskyni u moře	101
Činnosti a příběhy.....	102
Divošská oslava země	103
Oživlé šátky	103
Bál strašidel	104
Medvěd a myška.....	105

Bouře.....	105
Obr a trpaslík	106
Hejno ryb	106
Souboje při hudbě.....	107
Na zvířátka.....	107
Hudební obrázky	108
Lepič plakátů.....	108
Napadení rojem včel	109
Jak rostou stromy	109
Na sochy hudby I	110
Na sochy hudby II	111
Dialogy pohybem.....	111
Na stromy a ptáčky.....	112
Pochody a průvody	112
Na myšky na strništi	113
Na koncert	113
Jedeme na výlet	114
Opičí rozcvička s hudbou	115
Skupinové etudy podle hudby	116
<i>Další hudební skladby k uvolněné improvizaci pohybem</i>	<i>116</i>
4. HRY SE ZPĚVEM.....	117
<i>Hrozná třída</i>	<i>118</i>
<i>Peče se dělátko... ..</i>	<i>120</i>
Hry se zpěvem.....	121
Zpěvavý kruh.....	121
Na starý gramofon	121
Hravé zpívání	122
Štafetový zpěv	123
Zpíváme si s obavou.....	124
Zpíváme si s hněvem	124
Zpíváme s radostí.....	125
Zpíváme se smutkem	125
Zpíváme s láskou, něhou a soucitem	126
Ozvučené šátky	126
Kánon.....	127
Písničkový mišmaš.....	128
Na orchestrion.....	128

Na playback (dabing).....	129
Melodické hádanky	129
Na rebela	130
Na toulavé noty	130
Helke medreeke.....	131
Na orchestr	131
Písnička se slovem <i>voda, voděnka</i>	132
Hudební molekuly	133
Písničkové molekuly	134
O nejhluupější song	135
Zpěv s překážkami	135
Na kudrnatou Káču	136
Krabička	137
Pějme píseň dokola	138
Na hudbu telegrafních sloupů.....	139
Na tetřeva hlušce	139
„Tak si zpíváme“	140
Na včely	141
Když má Matěj velkou radost	142
Na stříbrný balon.....	143
Hudební tichá pošta	144
Zpíváme svá jména	144
Zvukové kulisy k písničkám	145
Skladba na základě ostinata	145
Zpíváme na čas.....	146
Tátova zamilovaná	146
Plížená	147
Zpěv podle grafické partitury	147
Hry s jazykolamy a čtyři svišti	148
Indiánská hudební hra	150
Zpívající břicho	150
Hymna prázdnin	151
Zvony	151
Švédská ukolébavka.....	152
Na ozvěnu	154
Hudební přihořivá.....	154
Rozstříhané písničky.....	155
Hudební zkratky	155
Na kuňku.....	156

Zpívané debaty	157
Na babičku.....	157
Já jsem muzikant.....	158
Muž hloupý	160
Hlava, ramena, kolena, palce.....	162
Standova osobní písnička	163
5. PÍSNIČKA JAKO NÁMĚT DRAMATICKÉHO DĚJE.....	165
<i>Konsonance</i>	166
Živé obrazy.....	167
Šarády	167
Dramatizujeme písničky.....	168
<i>Postup dramatizace písničky</i>	168
<i>Příklad postupu na písni Červený šátečku</i>	169
Dialogizované písně	172
Dramatické příhody podle hudby.....	172
Žabí besedy	173
O jabloni.....	174
Figurujeme slovesa	174
Šanson.....	175
Kramářské písně	176
Zpěv a situace v životě.....	177
<i>Příklad improvizované příhody se zpěvem</i>	178
6. HUDBA A VÝTVARNÉ TECHNIKY	179
<i>Hyperaktivista</i>	180
Čárání při hudbě	181
Malování při hudbě.....	181
Malované písničky	182
Kompozice v prostoru.....	182
Na sochaře	183
Hudba si kreslí sama	184
Sousoší	184
7. HUDEBNĚ-DRAMATICKÉ FORMY	185
<i>Medvěd</i>	186
Hudební pohádky	188
Znamé hudební pohádky	188

Vlastní pohádka	189
Loutka a uspávanky	189
Hudba a loutky	190
Tance a taneční hry	191
Tance klasické	191
Tanec s peříčkem	192
Na Indiány	192
Pomerančový tanec	193
<i>Taneční drama</i>	194
Požár Londýna	194
<i>Melodram</i>	196
Znamé melodramy	197
Hra na melodram	198
„Hudební kulisy“	199
Hra se zpěvy pro děti	199
<i>Divadelní hra se zpěvy</i>	199
<i>Opera pro děti</i>	200
Hra na operu	200
Dětská profesionální opera	201
<i>Muzikál</i>	202
Muzikály pro děti	202
8. POSLECH, FANTAZIE A RELAXACE	203
<i>René</i>	204
<i>Barvy všech stanic metra</i>	205
<i>Obečně o poslechu</i>	206
Receptivní metody	207
Ticho	207
Pauzy	207
Poslech a představy	208
Imaginární hudba	208
Poslech, záznam pocitů	209
Volné asociace	209
Trojdílný poslech	210
Hudební portréty	212
Co chci změnit	213
Barevná světla, vůně	213

Fantazie a hudba	214
Nový název pro hudbu	214
<i>Fantazie a hudba</i>	214
Příběhy v hudbě	214
Tančící dlaně	215
Poznáváme tvář.....	216
Zvukové koláže	217
Relaxace	218
<i>Relaxace</i>	218
Delší relaxace	220
Krátké relaxace	223
Unavený medvídek	224
Uspávání s hudbou	225
Ukolébavky	225
Probouzení s hudbou.....	226
Procházka nitrem těla	226
Imaginární tanec v těle	227
Hudební meditace	227
Společná meditace zpěvem	228
Jste hudbou...	229
Relaxace za pohybu	230
Pohybové fantazie	230
Na vlajky.....	231
Relaxovaný zpěv.....	231
Na balony.....	232
Velmi pomalé pohyby.....	233
Houpání	234
Kaštanek ve vánku	234
 MÍSTO ZÁVĚRU	 235
Emoce	236
Seznam hudebních skladeb	240
Literatura.....	243